Vraag & Antwoord

Nevenwerkingen en veiligheid

Dr. Kristel Boelaert
Prof. dr. Heidi Theeten, PhD
Prof. dr. Pierre Van Damme, PhD

Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties
Vaccin & Infectieziekten Instituut
Universiteit Antwerpen

Vraag

Wat kan er gezegd worden over wiegendood bij kinderen die wel/niet gevaccineerd zijn?

Dr. Kristel Boelaert, Nadine De Ronne, Kind & Gezin

- De piekleeftijd voor wiegendood valt samen met de leeftijd waarop baby's groot deel van de basisvaccinatie krijgen (2-4 maand)

  Verband?

- Geen cijfers over vaccinatiestatus van wiegendood kinderen in Vlaanderen

  Maar

Verschillende studies over verschillende vaccins hebben aangetoond dat:

- vaccinatie het algemeen risico op wiegendood niet verhoogt[1,2]
- het risico op wiegendood niet verhoogd is in de periode kort na vaccinatie[3]
- wiegendood minder vaak voorkomt bij baby's die gevaccineerd zijn[4]

....

1. Sudden infant death syndrome: no increased risk after immunisation. Vennemann MMT, et al. Vaccine 2006;25:336–40.
2. Do immunisations reduce the risk for SIDS? A meta-analysis. Vennemann MM, et al.. Vaccine 2007; 25: 4875–9.
3. Reanalyses of case-control studies examining the temporal association between sudden infant death syndrome and vaccination, Ronny Kuhnert et al. Vaccine 2012; 30: 2349– 2356
4. Sudden infant death syndrome: overview and update, Byard R, Krous H.. *Pediatr Dev Pathol* 2003;6(2):112-27

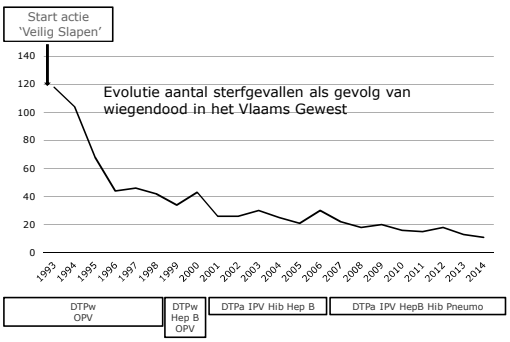

Evolutie vaccinatieschema 1e levensjaar

Vraag Arts werkzaam in privépraktijk

Ouders vragen mij: wat zijn de nevenwerkingen? Waarom zoveel prikjes/ziektecomponenten in 1 keer?

Prof. dr. Heidi Theeten, PhD, Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties (CEV), VAXINFECTIO, UAntwerpen

Laat je vaccineren

Bijwerkingen en risico's

Vaccins kunnen bijwerkingen geven. Ernstige bijwerkingen zijn echter uiterst zeldzaam. Er is ook geen wetenschappelijk bewijs dat vaccinaties bepaalde ernstige of chronische ziektes zouden veroorzaken.

Mogelijke lichte bijwerkingen zijn:

- matige koorts (minder dan 38,5 °C)
- lichte pijn, roodheid of zwelling op de injectieplaats. Bij sommige vaccins kan dit uitgebreider zijn. Dit verdwijnt meestal spontaan na enkele dagen.
- verharding op de injectieplaats - soms knobbeltje

Bij een vaccinatie tegen mazelen, bof of rode hond:

- koorts tussen de 5de en de 12de dag na de vaccinatie.
- een lichte rode huiduitslag en/of tijdelijke gewrichtspijn.

Voor deze bijwerkingen is er geen behandeling nodig, de klachten verbeteren spontaan (een knobbeltje kan wel enkele weken voelbaar blijven).

Is de reactie erger of ben je ongerust, neem dan contact op met je arts.

http://laatjevaccineren.be/over-vaccineren/hoe-werken-vaccins

Nevenwerkingen

- **Duren zelden langer dan 3 dagen en zijn meestal mild van aard.**
- **De meerderheid heeft helemaal geen last na vaccinatie.**

Op injectieplaats: roodheid, zwelling, pijn

- hexa bij **zuigeling**:
  - **roodheid: 13-22%**
  - **zwelling >10%**
  - **pijn (huilen bij aanraken): >10%**
- DTPa bij **schoolkinderen**:
  - **Lokale reacties 68%** bij kinderen die sinds geboorte acellullaire vaccins kregen (vs. 33% als ze als zuigeling volcellige kinkhoestvaccins kregen)
- dTpa booster **bij 18+:**
  - **Pijn: 43%**
  - Zwelling: 3.8%

WHO Information sheet observed rate of vaccine reactions Diphtheria , pertussis, tetanus vaccines
WHO Information sheet observed rate of vaccine reactions pneumococcal vaccines
Bijsluiter Prevenar13

http://www.who.int/vaccine_safety/initiative/tools/vaccinfosheets/en/

Nevenwerkingen

- **Duren zelden langer dan 3 dagen en zijn meestal mild van aard.**
- **De meerderheid heeft helemaal geen last na vaccinatie.**

Algemeen:

- **Bij zuigeling: koorts, slaperigheid, irritabiliteit, eten weigeren, braken**
  - Hexa:
    - 15-20% **koorts** >38° (**28-42% bij combinatie pneumokokken**vaccin)
    - **Slaperigheid: 13-30 %**
    - Irritabiliteit: >10%
    - eten weigeren: >10%
    - Braken: >10%
- **Bij schoolkind/adolescent/volwassene: hoofdpijn, spierpijn, misselijkheid, koorts, malaise**
  - dTpa booster bij 18+:
    - Malaise: 5.1%,
    - Koorts (>38 °C): 1.7%.

WHO Information sheet observed rate of vaccine reactions Diphtheria , pertussis, tetanus vaccines
WHO Information sheet observed rate of vaccine reactions pneumococcal vaccines
Bijsluiter Prevenar13

http://www.who.int/vaccine_safety/initiative/tools/vaccinfosheets/en/

Waarom zoveel in 1 keer?

- We beperken ons tot 2 injecties per visite, voor het **comfort** van ouders en kind. We beperken graag ook het aantal visites, voor de **haalbaarheid**.
- We willen **tijdige maximale bescherming** bieden tegen alle infectieziekten waartegen goed werkende vaccins bestaan en waarvoor onze behandelingsmogelijkheden ontoereikend zijn.
- De vaccins die we nu gebruiken zijn "uitgezuiverd": ze bevatten enkel nog kleine onderdelen van de ziekteverwekkers die volstaan om in ons afweersysteem bescherming tegen de ziekte op te wekken.

Meer info: www. laatjevaccineren.be; www.kindengezin.be

Achtergrond: ECDC guide Let's Talk about Protection (online: google titel)
laagste niveau van twijfel: ouders vragen enkel voldoende informatie

Zoveel prikjes op korte tijd, kan dat geen kwaad?

De huidige vaccins zijn veel zuiverder dan vroeger. Per vaccin bevatten ze minder lichaamsvreemde stoffen. Alle huidig aanbevolen vaccins in Vlaanderen bevatten in totaal een 60-tal antigenen tegenover 3.000 in 1980. Antigenen zijn lichaamsvreemde stoffen die het immuunsysteem aanzetten om antistoffen aan te maken om die antigenen onschadelijk te maken. Een kind gebruikt op een vaccinatiemoment slechts 0,1% van de capaciteit van zijn afweersysteem.

Ook het aantal prikjes is verminderd door het gebruik van combinatievaccins.

https://www.kindengezin.be/gezondheid-en-vaccineren/vaccinaties/

Vraag

Wat denk je i.v.m. verder vaccineren bij iemand die lokaal gereageerd heeft?

Prof. dr. Pierre Van Damme, PhD, Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties (CEV), VAXINFECTIO, UAntwerpen

Review van 29 wetenschappelijke studies met commerciële vaccins:

- Bij volgende patiënten bij hervaccinatie: in 0 tot 0,8 % deed zich hetzelfde 'event' voor:
  - eerdere **hypotoon-hyporesponsieve episode** (n=398) (0.8%),
  - eerdere **anafylaxie** (n=133)(0%)
  - eerdere **stuipen** (n=60)(0%)
- **Allergische** nevenwerkingen: bij 30 van de 594 (5 %) gehervaccineerden (geen anafylaxie).
- **Koorts:** 0 tot 84 % van de gehervaccineerden
  - afhankelijk van het vaccin en de hoeveelste dosis.

Ref: Zafack GJ, De Serres G, Kiely M et al. Risk of Recurrence of Adverse Events Following Immunization: A Systematic Review. Pediatrics. 2017. 140 (3): e20163707

VAXINFO - http://www.vaxinfopro.be/spip.php?article2340&lang=nl&retour=1

Review van 29 wetenschappelijke studies met commerciële vaccins:

- Bij kinderen met **extensive limb swelling** na de vierde dosis DTPa:
  - Kans op herhaling: 48% (18-79%)
  - Grotere kans op herhaling indien vijfde dosis met DTPa vaccin dan met het dtpa vaccin
  - Spontane genezing
- Studies vaak met een beperkt aantal deelnemers
- **Uit de beschikbare studies blijkt hervaccinatie veilig te zijn.**

  "vaccines are incredibly safe"

  "Recurrence occurs but less or equally severe than initial episode"!

  (Editoriaal O'Leary & Maldonado, Pediatrics, 2017)

Ref: Zafack GJ, De Serres G, Kiely M et al. Risk of Recurrence of Adverse Events Following Immunization: A Systematic Review. Pediatrics. 2017. 140 (3): e20163707

VAXINFO - http://www.vaxinfopro.be/spip.php?article2340&lang=nl&retour=1